

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 18 (66247)
2000 йил 4 май.

Сотувда эркин нархда

МЕН УРУШНИ КЎРГАНМАН,

-десам тенгдошларим ҳайрон булишди.

Ҳа, мен урушни ҳар куни кўряпман. Чунки юрак хасталиги билан тўшакка михланиб қолган бобожонимга қараб тураман-да. Бобожоним уруш киноларини кўрсалар кечалари ухламай чиқадилар. Ноннинг суви қочиб қолибди, деб четга суриб қўйсам, немиснинг штабида қандай қилиб пол тагида қиш чилласида ётиб турганларини айтиб берадилар. Ўшанда очликдан немиснинг ярим буханка нонини ўғирлаб олиб яна пол тагига кириб кетганлари худди кинолента каби менинг ҳам кўз ўнгимдан ўтаверади. Бобожоним янглишмасам Ҳикматилла акамнинг ёшида жангга кетган эканлар. Ҳамқишлоқлари: «Ҳали Мурод ўн еттига ҳам тўлмаган-ку, нега уни урушга жўнатаясизлар», дейишса, «Отаси бевақт ўлиб кетди, Эргаш акасида қора хат келди, Туроб акаси қўлтиқ таёқда уйга кириб келди. Поччалари, амаки-ю тоғалари ҳам урушда. «Юбормасангизлар қочиб кетаман», деяпти. Борса бора қолсин. Зуваласи меҳнатда қотган. Бир икки фашистни ер тишлатса ҳам ҳарна-да», деб жавоб беришган экан. Ҳа, бобом бир-иккита эмас, бир неча фашистни ўз қонига белаган.

«Тил» тутиб кела туриб душман тўдасига тушиб қолдим. Улар мени қамаб қўйишди. Гўё «қочиб» кетган бўлиб фашистлар штабида, полнинг тагида беш кеча кундуз ётдим. Чанқасам, нам тахталарни шимдим, очиксам қотган буханка ушогини оғзимга солдим,- дейдилар, бобом.

Олтинчи куни ўзимизникилар штабни эгаллашганда мен пол тагидан оғимни судраб чиқиб келгандим. Чап оғим ўшанда совуқ олган...

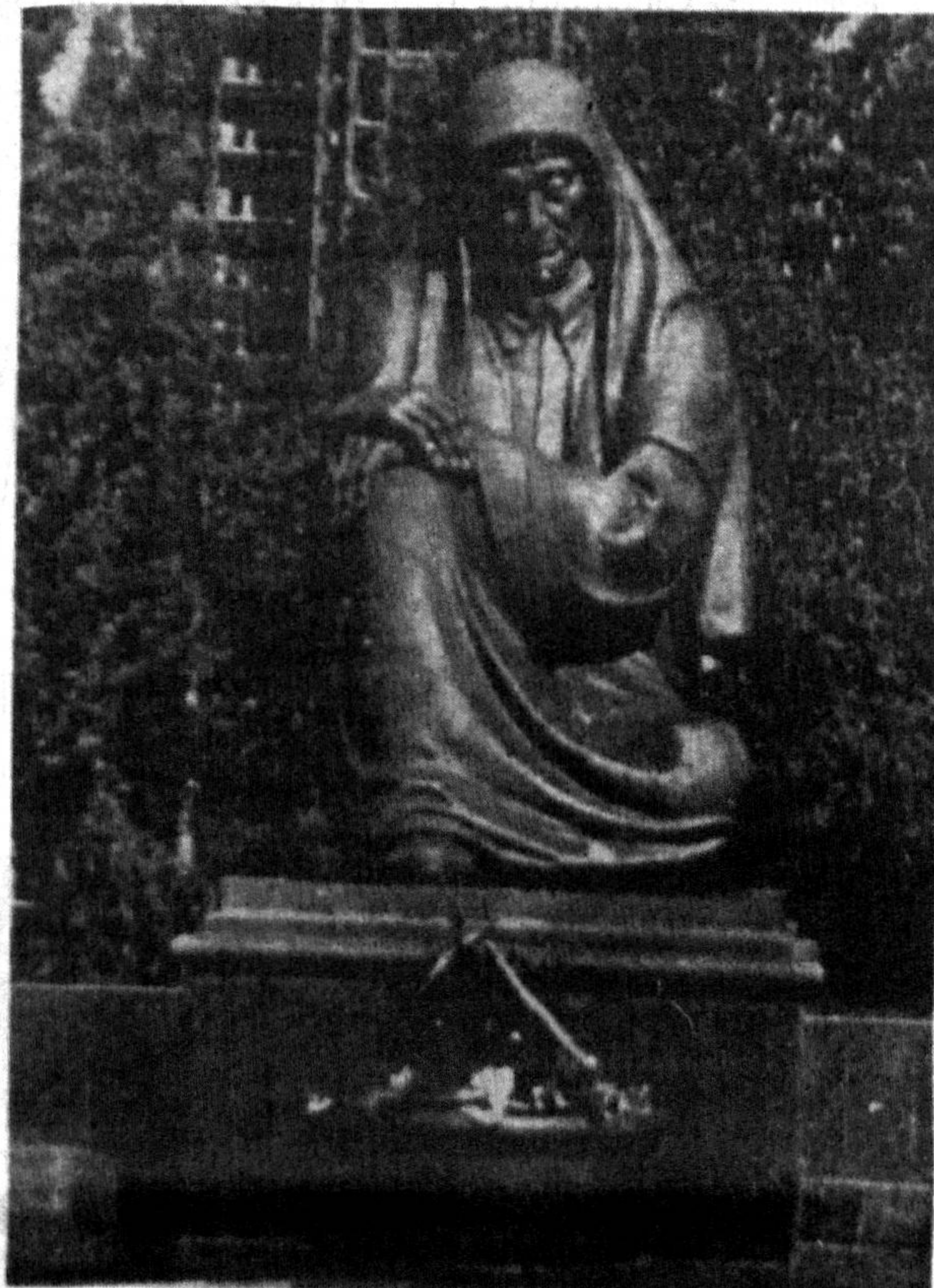
Яқинда бувим билан Хотира майдонига бориб, ўз кўзим билан бобомнинг акаси Эргаш амакимнинг номи ҳам битилган метал китобни кўриб келдим. Бобом «Аниқ кўрдингми, ростдан Эргаш акамнинг ҳам исм-фамилияси ёзилган эканми?», деб қайта - қайта сўраб йиғлаб юбордилар. Мен ҳам йиғладим. Урушга лаънат айтдим, Каримов бобомга эса раҳмат. Ахир Каримов бобомиз-да уруш қатнашчилари кўнглига ёруғлик улашаётган!

Байрам баҳона, бобом ҳам беш минг сўм пул оладилар. «Ўша пулни акамга атаган худойига ишлатаман», деб ўтирибдилар. Тоғаларим «Пуллингиз йўқми, дада? Ахир бизнинг маошимиздан кўп нафақа оласиз-ку», деб ҳазиллашишса, «Бу пул бизни қадрлашгани, азоб-уқубатли кунларимизни яна бир бор хотирлашгани белгисидир», дейдилар. «Шунинг учун юртбошимизнинг дуойи жоини қилиб маҳалламга ош бераман!»..

Бобомнинг умри узоқ бўлсин. Бобомга қўшилиб мен ҳам минглаб бобожонлар кўнглини кўтариб ҳаётига мазмун бағишлаётган юртбошимизга узоқ умр, кетмас давлат ва кенг феъл тилайман.

Моҳира АБДУЛЛАЕВА,
Тошкентдаги 273- мактаб ўқувчиси

9 май - Хотира ва Қадрлаш куни

МАКТАБ БОБОМ НОМИДА

Мен бугун ўзимнинг бобожоним ҳақида Сизга ёзаяпман.

Бобом қишлоғимиз учун кўп меҳнат қилганлар. Ўз жанговор ва сермашаққат ҳаётлари давомида кўплаб орден ва медаллар билан тақдирланганлар. Ҳатто 1927 йилда бобомга номи ёзилган қилич ҳам совға қилишган экан. Бобом озод даврларни кўролмай, 1956 йилда вафот этганлар.

Уларнинг номини абадийлаштириш учун қишлоғимизнинг энг катта бекатига, Ҳайдарали Сонсизбоев номи берилган. Бундан ташқари 31- ўрта мактаб ҳам, ўзимиз яшайдиган кўчамиз ҳам бобожоним номи билан юритилади. Бундан қалбим фаҳрга тўлиб кетади. Шундай инсоннинг невараси эканлигимдан жуда қувонаман. Шу инсонга муносиб фарзанд бўлиш учун ҳар бир ишга тайёрман.

Ҳилола ҲАЙДАРОВА,
Наманган вилояти, Чортоқ туманидаги 22- мактабнинг 8-«А» синф ўқувчиси.

ЕТАКЧИМИЗ ЕТАГИ

Биз қишлоғимиздаги барча кексалардан хабар олиб турамыз. Олти нафар уруш қатнашчилари ҳамиша ардоғимизда. Биз уларнинг оғир ишларига ёрдам бериб, тез-тез уйларига бориб турамыз. Мактабимизда ҳам улар билан учрашувлар, давра суҳбатлари уюштирамыз. Қишлоғимиздан урушга кетиб, қайтмаганларнинг номларини абадийлаштириб, номлари ёзилган ёдгорлик ўрнатганмиз.

Бу ишларни бажаришимизда бош етакчимиз, жонкуяр инсон Матлуба опа Шерованинг хизмати катта.

Тинчлик, хотиржамлик сўзларининг қанчалик улуг эканлигини боболаримиз тилларидан эшитиб, яна бир карра тушуниб етдик. Биз болалар етакчимиз етагида боболар ўғитига амал қилиб улғайяпмиз.

Салимжон МАҲМУДОВ,
Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз туманидаги Завқий номли 44- таянч мактабнинг 8-«Б» синф ўқувчиси.

СЎЛМАС БОҒ

Сиз биз учун ҳаётсиз, сиз биз учун ибратсиз, буважон. Минг афсуски бу кунларни кўрмадингиз. Лекин ҳамиша юрт озодлиги учун ҳаракат қилдингиз. Қишлоқдошларингизнинг илм олишлари учун астойдил курашдингиз.

Андижон вилояти, Бўз туманидаги Жийдақатор қишлоғидаги 2- ўрта мактабда ўқитувчилик қилдингиз. Ва, қишлоқдошларингизнинг меҳрини қозондингиз. Ҳозирда ўртоқларимнинг оналарини сизни - Алижон Умматалиевни устоз деб эсга олишади. Сиз ҳақингизда кўплаб чиройли гаплар айтиб беришади. Уни эшитиб, қалбим ғурурга тўлади.

Бувижоним - Лобархон ая урушдан кейинги фаолиятингиз, яъни чўлни обод қилишдаги ҳаракатингизни кўп гапирадилар. Сиз ҳеч қандай қийинчиликлардан чўчимайдиган инсон бўлганингизни қайта-қайта айтадилар.

Биз фарзандларингиз сиз бошлаган боғни янада яшнатамиз. Ҳамиша сиз хоҳлаган инсон бўлишга сўз берамиз.

Акмал УММАТАЛИЕВ,
Андижон вилояти, Бўз туманидаги чет тилларига ихтисослашган лицейнинг 5- синф ўқувчиси.

ҲАҚ ЙЎЛИДА...

«Устоз - отангдек улуг», дейди доно халқимиз. Биз - ёшлар устозларимизни қадрлашимиз, уларни ҳурмат қилишимиз лозим. Чунки ўқитувчилик касби мураккаб ва ўз ўрнида фахрли ҳамдир.

Мақтабимизда ҳам ширинсўз, оқкўнгил ва фидоий устозлар кўп. Ўқувчиларнинг билимли бўлишида Кумри опа Холхўжаева, Муяссар опа Аҳмедова, синф раҳбаримиз Тожи опа Умароваларнинг ҳиссалари катта. Бобомиз Алишер Навоий:

«Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўргатмиш ранж ила,

Айламак осон эмас, ҳаққин адо минг ганж ила», - деб бежиз айтмаганлар. Биз устозларимизни қанча қадрласак, эъзозласак шунча оз.

Фахриддин Тўрахўжаев,
Тошкент вилояти, Пискент туманидаги 18-мактабнинг 6-синф ўқувчиси.

ДИЛТОРТАР МАСКАН

Ангрен шаҳар Болалар ва Ўсмирлар Ижодиёт Маркази ҳамда Ёш техниклар станцияси бир бинода жойлашган. Шунинг учун бу бино доим ўқувчилар билан гавжум. Ўқувчилар бу ерда ўзлари қизиққан машғулоти билан шуғулланиб, қизиқарли учрашув ва тадбирлар ўтказиб турадилар. Ушбу тадбирларнинг мазмунли ўтишида «Маънавият ва маърифат» бўйича директор ўринбосари Л. П. Крюкованинг хизматлари катта.

Айни кунларда шаҳар мактаблари аро турли кўрик танловларга қизгин тайёргарлик кўриломоқда. Ўқувчилар ўз билимларини синаб кўриш вақти келди. Уларга ёрдам беришга ҳаракат қиламиз.

А. ХАЙРУЛЛАЕВ,
Ангрен шаҳар,
Болалар ва Ўсмирлар
Ижодиёт Маркази
услубчиси.

ЖУРНАЛИСТ БЎЛГАНИМДА...

Мана, яна ўша қадрдон хонамда, китоб-дафтарларга кўмилиб дарс тайёрлаяпман. Ҳар галгидек бугун ҳам 3-4 соат қандай ўтиб кетганини билмай қолибман. Мени кўриб уйдагилар: «Олима келяптилар», дея ҳазил қилишди. Ҳақиқатдан ҳам, кун билан уйдан чиқмай китоб ўқишим, бирор мавзу устида бош қотириб, вақтнинг ҳам алламаҳал бўлиб қолганини сезмаслигим олимни эслатади-да!

Кейинги 2-3 йил давомида она тили ва адабиёт фанидан мусобақаларга қатнашиб келмоқдаман. Яхши натижаларга эришсам, албатта қувонаман. Лекин омад доим ҳам кулиб боқавермайди-ку. Шунга қарамай тушкунликка тушмайман. Йилдан-йилга билимларимни мустаҳкамлайман. Мусо-

бақаларда қатнашиб чиниқсам, олий ўқув юртига киришим осон бўлади. Ҳақиқий журналист бўлганимда эса, меҳрибон устозим Гулчеҳра опа Шодиева ҳақида ажойиб бир кўрсатув тайёрлайман.

Унда устоз меҳри, олижаноб сиймоси ва охири йўқ меҳнат машаққатлари намоён бўлади.

Назира ЭРГАШЕВА,
Бухоро вилояти,
Ғиждувон шаҳридаги
8-мактабнинг
8-синф ўқувчиси.

«НАВРЎЗ» БАҲОНА БОЙИБ КЕТДИК

Булйил Наврўз айёмини ҳар йилгидан ўзгачароқ тайёрладик. Байрамга атаб катта дастур тузиб, уни қишлоғимиз марказидаги 1-пахта тозалаш заводи қошидаги клубда ўтказмоқчи бўлдик. Томошабинлар учун арзонроқ чипталар тайёрлаб, тушган маблағ ҳисобига синф хонамизни таъмирлашни ўйладик.

Мақсадимиз амалга ошиши учун дастлаб анча-мунча қаршиликларга учрадик. Шундай бўлса-да, тайёргарликни давом эттирдик. Томоша залини байрамона безатдик. Бу ишларда бизга синф раҳбаримиз Маъмур ака Юнусов бош-қош бўлдилар. Завод маъмурияти ҳам клубдан фойдаланишимиз учун имконият яратиб берди.

Ниҳоят, 27-март кунини ҳаяжон ва қувончлар билан дастуримизни намойиш қилдик. Байрамга жонажон устозларимизни, ота-оналаримизни таклиф қилдик. Байрам ниҳоясида мактабимиз директори М. Обиддинов ташаббусимизни маъқулладилар ва бизга омад тиладилар. Энг қувончлиси, Тошкентга саёҳатга рухсат бердилар.

**Андижон туманидаги
32-мактабнинг
8-«А» синф
ўқувчилари.**

САВОБЛИ ИШЛАР НАТИЖАСИ

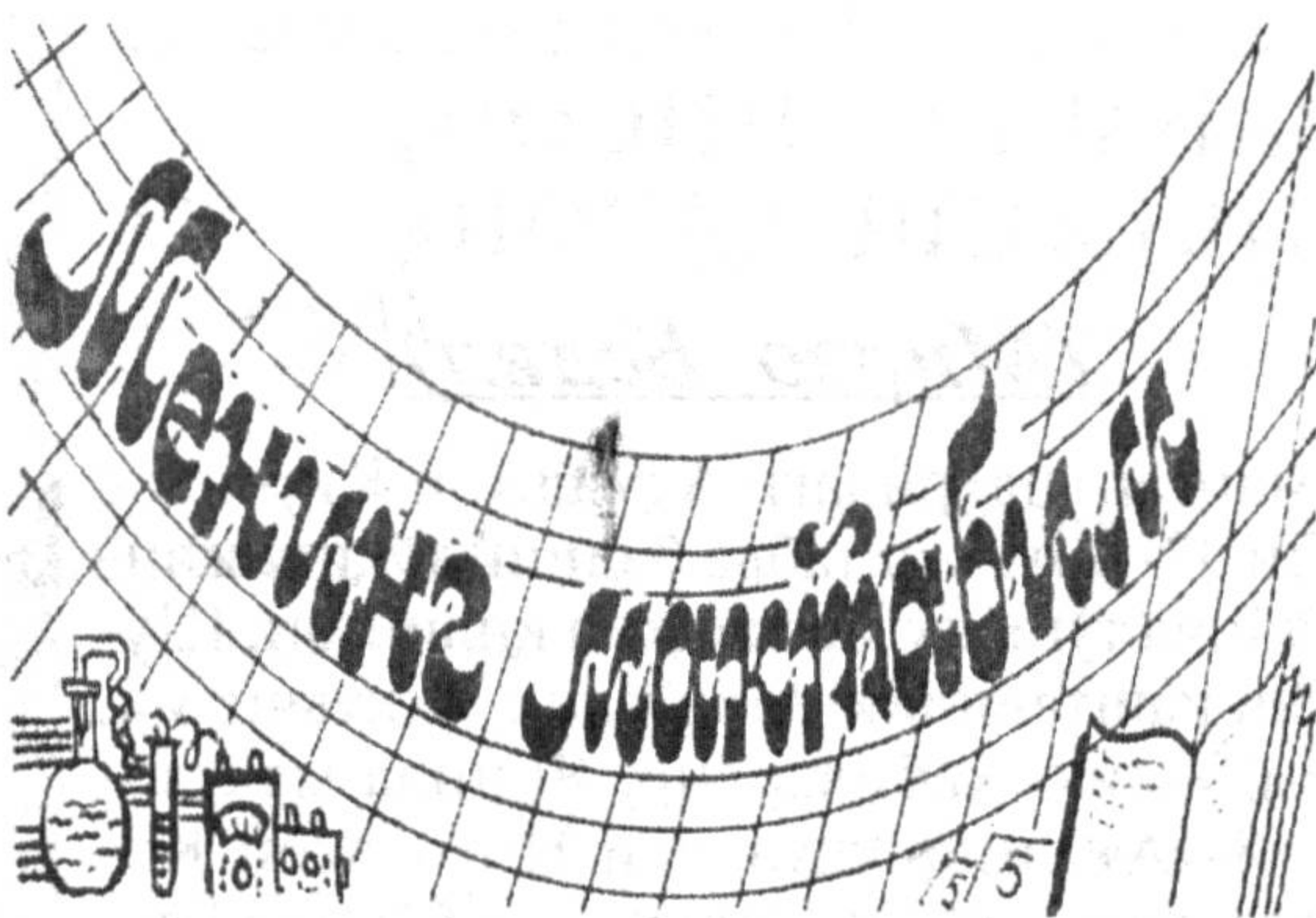
Мақтабимиз қурилганига бир йил бўлди. Синф хоналаримиз ёруғ ва шинам. Оз фурсат ичида мактабимизга янги компьютерлар берилди. Ҳозирда турли тўгараклар ишлаб турибди. Бундай яхши ишларнинг амалга ошишида албатта раис ва ҳомий амакиларнинг, мактабимиз раҳбарининг хизматлари катта бўлди. Уларга мактабимиз ўқувчилари номидан миннатдорчилик билдирамыз.

*Она мактаб, бағринг кенгдир,
Сенда қувнаб яйраймиз.
Илм олиб чанқоқ қалблар,
Булбул бўлиб сайраймиз.
Бугун тўйинг муборак,
Қутлуг ёшинг бор бўлсин.
Устозларим, тенгдошларим,
Сизга омад ёр бўлсин!*

Барно МУҲАММЕДОВА,
Қибрай туманидаги
49-мактабнинг
7-синф ўқувчиси.

3-«В» синф ўқитувчиси Мавлуда ШОРАХИМОВА
иқтидорли ўқувчи
Хасан СИДДИҚОВ билан.

Халқ маорифи аълочиси Оқилжон ШАРАФИДДИНОВ
нишони совриндори Мухтабар СОЙИПОВА
1-«Б» синфда.

Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов туманидаги Ботир Зокиров номи 46-ўрта мактаб 1926 йил Тошкентнинг Эски шаҳар қисмидаги Мавлонбой деган кишининг ҳовлисидаги болалар уйи таркибида ташкил топган. 1927 йил мактабга маърифатпарвар Юсуфхожи номи берилди. 74 йил давомида бу таълим ва тарбия мактабини 6 мингдан ортиқ йигит-қиз битириб чиқди. Улар орасида жамоат арбоблари, ўнлаб фан докторлари, фан номзодлари, машҳур шифокорлар, санъаткорлар ҳам бор. Хусусан, республикамизда машҳур бўлган Зокировлар сулоласидан Фарух, Равшан, Жавоҳир Зокировлар шу мактабда таълим олишган. 1991 йилда мактабга Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров номи берилди.

Жамоага 20 йиллик педагогик фаолиятини шу мактабда ўқитувчиликдан бошлаб, ўқув тарбиявий ишлар бўйича илмий мудир, сўнг директор даражасига кўтарилган «Халқ таълими фидойиси» Ёрмухамедова Маъмура Абдуллаевна бошчилик қилади.

Бугунги кунда мактабда 1100 ўқувчи билим олмоқда, уларга 70 дан ортиқ муаллим дарс беради. Мактабда бир неча йиллардан буён амалий санъат синфлари ташкил қилинган. Бошланғич синфларданоқ ўқувчилар тасвирий санъат, наққошлик, хаттотлик, ганчкорлик, кулолчилик сирларини ўрганадилар. Ўзбек диёри санъатнинг айнан шу йўналишлари билан дунёга та-

нилган. Амалий санъат синфларидаги машғулотларни олий тоифали ўқитувчи «Халқ таълими фидойиси» Исомбой Алимжонов бошчилигидаги «Рассомлар уюшмаси»нинг аъзолари А. Пўлатов, Ф. Деденёвалар олиб боришади. Ўтган йили «Болалар санъати - 2000» Халқаро анжуманида 4-синф ўқувчиларидан Ислоҳ Қориев, Ойбек Солиҳов, Дурдона Соатовалар диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Шунингдек, тиниб-тинчимас, изланувчан устозимиз И. Алимжонов шахмат дарси бўйича қўлланма яратиб, 2-синф ўқувчиларига шахматдан дарс бериб келмоқда. Шахматнинг эса ақлни пешлаши барчамизга маълум.

Инглиз тилига қизиқиш йил сайин ортиб бораётгани ва ота-оналарнинг хоҳиш-талабларини ҳисобга олган ҳолда 1-синфларга инглиз тили дарслари киритилган, чунки ҳозир ҳатто болалар боғчаларида ҳам тил ўрганиш соатлари ташкил этилган. Инглиз тили муаллими Назира Абдуллаеванинг саъй-ҳаракатлари туфайли бошланғич синф ўқувчилари жуда кўп шеър ва қўшиқларни бурро қилиб айта оладилар. «Шолғом», «Қизил шапкача» эртакларини инглиз тилида саҳнада ижро этишади.

Мактаб 569-болалар боғчаси билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Боғча болалари ҳар ҳафта компьютердан илк сабоқларни мактабда олаптилар.

1996 йил 5 июлда Вазирлар Маҳкамасининг олий ўқув юртларининг мактаблар билан ҳамкорлик қилиши тўғрисидаги Қарори эълон қилинган, Собир Раҳимов туман Халқ таълими бўлими тавсиясига кўра мактабимиз Тошкент Давлат Техника

Университети билан математика, физика, информатика чуқур ўрганиладиган синфлар очиш тўғрисида битим тузди. Бу фанлардан дарсларни ТошДТУнинг тажрибали домлалари замоний жиҳозланган аудитория ва ЭХМ хоналарида олиб борадилар. Ўқиш натижалари ҳам бу синфларда нисбатан юқори, чунончи 1999 йил ана шу синфни битирган 25 ўқувчининг 15 таси олий ўқув юрти талабаси бўлишди.

РЭНОК деб номланган машинасозлик лицейи (1994 йилдан буён) билан ҳамкорликда тикувчиликка ихтисослашган синф очилган. Бу синфни битиргач, қизлар ўрта маълумот билан биргаликда тикувчи - модельер дипломи ҳам олишади. Ота-оналар бу синфда билим олаётган қизларининг малакаларидан беҳад миннатдорлар.

Мактабда «Халқ маорифи аълочи»ларидан Жамила Мирзаахмедова (тарих), Машкура Саидова (меҳнат), Венера Шокирова (инглиз тили), каби тумандагина эмас, шаҳарда танилган фидойи ўқитувчилар, бошланғич синф ўқитувчилари Ҳалима Машунпина, Ёқутхон Дадахўжаева, рус тили ўқитувчиси Роза Исмоилова, Муқаддас Раҳмонова (математика) каби жонкуяр, заҳматкаш, ўз фанининг моҳир усталари меҳнат қилишмоқда.

Устоз Мухтабар СОЙИПОВАнинг сўзларини Гулзоя оққа кўчирди.

УМИДДАН УМИДИМИЗ КАТТА

Мактабимизда 20 га яқин тўғарақлар мавжуд бўлиб, тўғарақларга мактаб ўқувчиларидан ташқари туманлардан ҳам ўқувчилар келиб фаол қатнашади. 8-«Д» синф ўқувчиси Умид Содиқовни 1994 йилдан буён спортнинг Таэквондо Г. Т. Ф. тури билан шуғулланиб келмоқда. Унинг тренерларидан Дилшод Боймуродов ва Забиҳулла Исматуллаев бошчилигида 1999 йил 19 апрелда шаҳар бўйича биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Умид мактабимизда Таэквондодан тўғарақ очиб, болаларга ўргатиб келмоқда. Унинг шогирдларидан бири Равшан Аҳмедов 2000 йил 13 февраль куни 3-ўринни олди. Мактабимиз фахри бўлган Умидга ишларида омад тилаймиз.

Дилбар ҲИКМАТОВА,
7-синф ўқувчиси.

QOSIMNING XATOSI
O'tiraman darsda jim,
Eshitaman ustozim.
Lekin o'rtog'im Qosim,
Gaplashib o'tirar doim.

Ustozimiz muloyim,
-Quloq solgin,- dedilar.
Qosim uyalib ketdi,
Undan so'ng jim o'tirdi.
Muattar ERGASHEVA,
4-sinf o'quvchisi

ЖУРНАЛИСТ БЎЛАМАН

Мактабимиз кенг, шинам, обод ва қулай. Дугоналарим билан опа-сингилдек бир-биримиздан айрилгимиз келмайди. Дарсдан сўнг албатта озгина гаплашиб, кейин уйга йўл оламиз. Бўш вақтларимизда «Ёш мухбирлар» тўғарагига қатнаймиз. Тўғарақ раҳбаримиз Насиба опа Қодирова кўп нарсаларни, масалан, мактаб ҳаёти, газета ва журналларда чоп этилаётган мақолалар, воқеаларни бизга батафсил сўзлаб, тушунтириб берадилар. Раҳбаримиз Насиба опадан кўп нарсаларни ўргандим. Келгусида орзум - журналист бўлиш.

Ирода РАҲМАТУЛЛАЕВА,
7-синф ўқувчиси.

ОЙГА ҚАРАБ АЙТИЛ- ГАН ЭРТАК

Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек туманидаги 64-ўрта мактабда она тили ва адабиёт фанидан семинар бўлиб ўтди. Семинарда 5-«А» синфдаги очик дарс соати ҳаммада яхши таассурот қолдирди. Устоз - Холида Охунжоннова севимли ёзувчимиз Ўткир Ҳошимовнинг «Дунёнинг ишлари» асари ҳақида тўлқинланиб сўзлаб, синф ўқувчиларини завқлантирди.

Оналарга бўлган ҳурмат, меҳр улуғланди, ҳикматли ривоят ўқувчилар талқинида яна бир ўзгача манзара намоён қилди. Шу синф ўқувчиси Дилноза Каримованинг «Ойга қараб айтилган эртақ» расми эса йиғилганлар томонидан ижобий баҳоланди.

БИР МАКТАБДАН ИККИ ХАБАР

ИСТИҚЛОЛ БАҲТИ БИЗДА

Шоир Абдулла Орипов билан бўлган учрашувда ҳам ўқувчилар қалби завққа тўлди. Айниқса, мафкура, юрт, келажак, шеърят ҳақидаги савол-жавоблар баҳс мунозарасага айланиб кетди. Ўзбекистоннинг жаҳонга танилаётганлигининг ўзи истиқлол берган неъматдир. Шунинг учун ҳам шоир «Мен бахтлиман, чунки истиқлолни кўрдим», деб фахрланди.

Юртбошимиз айтганларидек: «Бизга оддий битирувчилар эмас, мактаб тарбиясини кўрган, ҳур фикрловчи, эркин одимловчи, баркамол шахслар керак».

Бу борада мактаб ўқитувчилари ҳам фикрларини билдириб, шу каби учрашувлар мактабларда тез-тез ўтказилиб турилишини алоҳида таъкидладилар.

Бўлиб ўтган тадбирда мактаб ўқувчилари Ватанни ардоқлашга, унга ҳамиша содиқ бўлишга ният қилдилар. Шоирнинг юрак сўзлари ёш юракларни шунга даъват этди.

Маъмура МАДРАҲИМОВА.

«ТО ФАЗЛУ ХУНАР-ЛА БЕЗАНМАЙ ИНСОН, БИРОН БАХТ ЭШИГИ ОЧИЛМИШ ҚАЧОН»

Хунари бор инсон ҳеч бир замонда, ҳеч бир ерда қоқилмаган. Буни қалбдан тушунган ўқув муассасалари ходимлари болажонларга билим бериш билан бирга уларни хунари ўрганишга ҳам қарамқўлдорлар.

Наманган вилояти ҳокимининг фармойишига биноан Халқ таълими бошқармасида «Соғлом авлод маркази» иш бошлади.

-Марказнинг асосий мақсади, - дейди «Соғлом авлод маркази»нинг бадий-эстетик бўлими бошлиғи Собитхон ака Усмонов, - ўқувчи ёшларнинг бўш вақтларини тўғри ташкил этиш, касб-хунарга йўналтириш ота-она, маҳалла, мактабнинг ҳамкорлигини янада оширишдан иборатдир.

600 нафарга яқин ўқувчилар ўзларининг қизиқтирган йўналишлари бўйича клуб ва студияларда фаолият кўрсатмоқдалар. Шулардан «Зардўзлик», «Чеварчилик», «Компьютер саводхонлиги», «Фотохаваскорлик», «Сартарошлик» клублари, юқори синф ўқувчилари учун эса «Фидоийлар», «Тафаккур», «Истиқлол чечаклари» каби клубларда болалар гавжум.

«Ёш ижодкорлар», рақс, музика, театр студияларида эса санъатнинг сир-асорларини ўрганмоқдалар.

(Мирзо Бедил)

Наманган шаҳридаги Аҳмаджон Қирғизов номли 32-ўрта мактабда бадий тўқиш жанри бўйича тўғарақлар ташкил қилинган. Шулардан каштачилик, зардўзлик, тикувчилик, гиламдўзлик кабилардир. Яқинда мактабнинг 8-«А» синф ўқувчиси Нигорахон Қодинова гиламдўзлик йўналиши бўйича Республика ўқувчи-ёшлар анжуманида иштирок этиб, яхши натижаларга эришди.

Нигорахон гилам тўқиш сирларини устози Муҳиддин Мамажоновдан, тикувчиликни эса меҳнат таълими ўқитувчиси Муаззам Боймирзаевдан кунт билан ўрганаётди.

Унинг орзуси келажакда моҳир тикувчи, уста тўқувчи бўлишдир.

-Мактабимизда болаларни касб-хунарга ўргатиш бўйича ижобий ишлар қилинаёпти, - дейди маънавият ва тарбия ишлар бўйича директор ўринбосари Муаззам Боймирзаева. - Фарзандларимиз бахтли ва саодатли бўлишлари учун биз тарбиячилар бор куч-ғайратимизни аямаймиз.

Феруза ОДИЛОВА.

Истақ

ҚўШИҚНИНГ ҲОЯСИ БОР

Биз - қўшиқсевар халқ фарзандларимиз. Шу боисдан тўй-ҳашамларимиз доим куй-қўшиқ билан ўтади. Санъаткорлар ҳам халқ хизматида бўлиб, инсон кўнглини оладилар.

Аммо ҳозирги кунда ўша «санъаткор»лар шунчалик кўпайиб кетди-ки, санаб саноғига етмайсиз. Айрим қўшиқларни бир неча бор эшитсангиз ҳам маъносига тушунмайсиз. Нақоратни 20 мартта қайтариб ҳам гўё қўшиқчи улар!... Нима бўлганда ҳам қўшиқ матнини маъноли ижро этишларини истаб қоламан. Қайта-қайта қулоққа чалиниб, оҳанги дилга ёқаётган қўшиқнинг ҳояси бўлсин. Бу ҳоя-миллатимиз истиқболга бизни етаклайди ахир!

Аҳрор АҲМЕДОВ,
Собир Раҳимов туманидаги
11-мактаб ўқувчиси.

(Boshi o'tgan sonda)

ADASHGAN QO'NG'IZCHA

Rustamjon odatdagiday kechki payt gulxayrini sug'orayotgandi gulkosachada beparvogina sharbat emayotgan tillaqo'ng'izchani ko'rib qoldi. Atrofga esa qorong'ulik cho'kayotgandi.

-Voy, bechora, kechikib qolibsan-ku. Endi uyingga qanday ketasan?

Sharpadan cho'chigan qo'ng'izcha bezovtalandi.

-Ketmoqchi bo'lyapsanmi? Bugun biznikida qolaqol. Tag'in yo'lda ochofat chumchuq tutib olmasin. Birpas kutib tur, men hozir kelaman. -Rustamjon chopqillagancha uyga kirib ketdi. Zum o'tmay oyisining tilla uzugi turadigan qutichani ko'tarib chiqdi. -Mana, tilla qo'ng'izchaga tilla uycha, -u shunday deb qo'ng'izchani guldari olib qutichaga soldi, keyin qo'shib qo'ydi, -qo'rqma, bu yer tinch, issiq. Ertalab oftob chiqishi bilanoq uchirib yuboraman. Xo'pmi, qo'ng'izvoy.

...Rustam odatdagidan erta uyg'ondi. Qo'ng'izchadan xabar olgach, tashqariga chiqdi. Quyosh endigina tog' tepasidan ko'tarilayotgan ekan. Oyisi hovliga suv separ, yengilgina esayotgan shabadada Gulxayri chiroyli tebranib ashula aytauotgan ekan. Rustamjon oyog'iga shippakchasini ildi-yu gulga yaqinlashdi. Qarasa, gulkosa atrofida kattakon Tillaqo'ng'iz vizillab yuribdi.

YANGI UCH OG'LINI BOTIRLARINING SARGUZASHLARI

(Kichik yoshdagi bolalar uchun jajji qissa)

-Oyi, qo'ng'izchamning oyisi kelibdi, o'g'lini qidirib, -sevinib ketdi Rustam. Qo'ng'iz xola o'g'lingizni qidirapsizmi, hozir olib chiqaman, faqat iltimos, uni urishmang. Qorong'iga qolib ketgani uchun men mehmon qilib olib qoldim. -Rustam qutichani olib chiqib, asta qopqog'ini ko'tardi. Quyosh nurini sezgan qo'ng'izcha g'imirlab qoldi. So'ng qanotlarini pirpiratgancha «viz» etib qo'ndi. Uning ketidan o'sha gulga katta Tillaqo'nhg'iz yaqinlashdi. So'ng uzun oyoqlari bilan o'g'ilchasini bir-ikki turtib qo'ydi. Qo'ng'izcha xursandligidan qanotlarini keng yozdi-yu oyisidan ham balandga parvoz qildi. Kutilmaganda ona-bola Tillaqo'ng'izlar ortlariga qaytishib, Rustamjonning boshi ustida aylanishdi. So'ng bejirim qanotlarini quyoshda tovlantirib uchib ketishdi. Rustamjon esa ortidan qo'l silkitib qoldi.

HAYR, IRKIT O'RDAKCHA

Bog'chadan qaytgan Sardor kiyimlarini almashtirdiyu olxo'ri eyish uchun boqqa o'tdi. Boqqa ochilgan kichikroq eshik yoniga adasi bulturdan qolgan ko'mir kukunlarini to'plab qo'ygan edi. O'rdaklari Oqtomoqning poloponlari shu erda ekan. Ular jajji tumshuqlari bilan ko'mirni titib allanimalar qidirishardi. O'rdakchalarning patlari ham,

tumshuqchalari ham qop-qora bo'lib ketgandi. Hardoim sap-sariq patlari oltinday yaltirab yuradigan o'rdakchalarning bu ko'rinishi Sardorga yoqmadi.

-Eh, yaramas isqirtlar, nima balo «Ankel Bens» bo'lgilaring keldimi? Turqlaringga qarab bo'lmaydi-ya. Oyingiz ko'rsa ta'ziringizni beradi. Qani tezroq ariqqa tushib yuvinib olinglarchi, -Sardor kesak otib ularni quvladi. Uchta o'rdakcha lapanglab, o'mbaloq oshib, bog' etagi tomon qochishdi. Biroq o'rdakchalarning ichidagi eng kattasi pinagini buzmay ko'mirni titkilayverdi.

-Voy quloqsiz-ey, xali gapga kirmaydigan bo'lib qoldizmi. Sho'rtumshuq, shoshmay tur, -Sardor pusib borib o'rdakchani shappa oyog'idan ushladi. O'rdakcha qutilish uchun bir-ikki tipirchilab ko'rdi, keyin esa, baribir qo'yvoradi, deb o'yladi shekilli indamay qoldi.

Sardor o'rdakchani ko'tarib hammomga kirdi. Vannaga dushdan sovuq suv buradi. Tog'ora yarim bo'lgach, unga o'rdakchani tashladi. O'rdakcha avvaliga biroz hayron bo'lib turdi-yu, so'ng muzday suvda shaloplatib suzib ketdi. Vannaning chetlari ham, suv ham bir pasda qop-qora bo'ldi.

-Ko'rdingmi Qoravoy, ko'mirning hamma changini badaningga

Muhabbat HAMIDOVA

chaplapsan, -Sardor ishqalanganicha sovun surti ko'pirtirdi-da o'rdakchani yuz-ko'ziga chapladi. O'rdakcha tapir-tupur qilib suvga sho'ng'ir, u suv sachratgan sari Sardor qiyqirib sovun surardi. -Sovun ko'zingni bir achishtirsin, ikkinchi ustingni kir qilmaydigan bo'lasan. -Sardor o'rdakchani bo'ynidan mahkam qisganicha suvga botirib oldi-da, boshidan shampun quydi, -ana endi patlaring chiroyli paxmayadi, -o'rdakchani boshini siladi u. Sardor qo'lini o'rdakchani bo'ynidan olgan ham ediki, o'rdakcha shilqillab vannaga yiqildi. Ko'zini ham ochmasdan qimirlamay yotaverdi. Hayron bo'lgan Sardor uyoq-buyog'idan tortganda salgina tipirchilab qo'ydi xolos. Sardor qoziqdan patli sochiqni olib o'rdakchani o'radi, yaxshilab ar. patini quritdi, keyin asta yerga qo'ydi... Biroq o'rdakcha turolmadi, u o'lib qolgandi.

Sardor kechqurun o'ringa kirarkan, sekingina oyisidan so'radi:

-Oyi, O'rdakcha sovunni yomon ko'rarkan-a?!

(Davomi bor)

АБУ МАНСУР АЛ-МОТУРИДИЙ

Ал-Мотуридий буюк калом имоми ва фикҳ олими бўлиб, Самарқанднинг Мотурид қишлоғида (ҳозирги Жонбой туманида жойлашган) туғилган. Унинг таҳаллуси ҳам шу қишлоқ номидан олинган. Унинг тўлиқ исми Абу Мансур Муҳаммад ибн Муҳаммад ибн Маҳмуд ал-Ханафий ал-Мотуридий ас-Самарқандийдир. Абу Мансур ал-Мотуридий дастлабки таълимни шу қишлоқда олиб, кейинчалик Мовароуннахрнинг диний ва маърифий маркази бўлган Самарқандда давом эттирди.

Ал-Мотуридийнинг туғилган йили ҳақида ҳеч бир манбада аниқ маълумот йўқ. У Самарқандда 944 ёки 945 йилда вафот этган ва шаҳар чеккасидаги Чокардиза деган қабристонга кўмилган.

Ал-Мотуридий ўзининг устозлари деб, ал-Жузжоний, ал-Ийодий, ал-Балхий, ал-Фадлларни билган. Ал-Мотуридий фикҳ ва калом масалалари билан қизиқиб, шу соҳага оид асарлар ёзиб қолдирган.

Ал-Мотуридий ҳақида Маҳмуд ибн Су-

лаймон Кафавийнинг «Нўмон мазҳабиға мансуб бўлган таниқли аллома фақиҳлар ва шайхлар ҳақидаги китоб» номи асарида баъзи маълумотлар берилди.

Бу китоб бўйича, Ал-Мотуридий «Китаб Тавҳид», «Китаб Мақомат», «Китаб байон ва ҳум ул-маътазила», «Китаб таъвилот ал-Қуръон» каби асарлар яратган.

Ал-Мотуридийнинг жуда машҳур бўлган «Китаб Тавҳид» асари бизнинг давримизгача етиб келган ва у 1970 йилда Фатҳуллоҳ Хулиф томонидан Байрутда нашр этилган.

У ислом динидаги суннийларнинг тўртта асосий мазҳаби асосчиларининг асарларини ўрганиб, фикҳга ва каломга оид асар ёзади. Бу асарига эса «Таъвилот аҳли сунна» ёки «Таъвилот ал-Қуръон» (асарнинг 2 та номи бор) деб ном беради.

Бу асар ЎзРФА нинг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти фондида сақланмоқда.

Ал-Мотуридий кўп шогирдлар етиштирди, улар ислом оламида машҳур бўлган қуйидаги алломалардир: Абул Ҳасан ар-Рустуғфаний, Исҳоқ ибн Муҳаммад ас-Самарқандий ва Абдул-Карим ал-Паздавий (вафоти 999), Абу Аҳмад

ал-Ийодий. Бу шогирдлар ўз устозларининг таълимотини давом эттиришди ва шу сабабли ханафий мазҳабидагилар ичида Мотуридий оқими вужудга келган.

Абу Мансур ал-Мотуридий умри давомида фақиҳлар, муҳаддислар билан мулоқатда бўлиб, мунозаралар олиб борган. У ислом динининг ханафий мазҳабини Мовароуннахрда тарқатиш ва ўзидан кейинги авлодларга қусурсиз етказиш учун жон-жаҳдини аямади.

Шунингдек, Ал-Мотуридий овчиликка бағишлаб ҳам асар ёзган. Бу асарнинг бир қўлёзма нусхаси «Рисола жонвор дорий» («Жониворларга оид рисола») деб номланган бўлиб, унда овчи қушларни қандай боқиш, овчи бургутларнинг ҳар хил зотлари, уларнинг ташқи кўриниши, овга яроқлилиги ҳақида фикр юритилади.

Абу Мансур ал-Мотуридий ўз даврининг исломий илмлари соҳасида энг етук билим соҳиби ҳисобланиб, мусулмон дунёси олимлари томонидан тан олинган ва ҳозирда ҳам шундай.

Ал-Мотуридийни улуғлаб «Имом ал-Худа» ва «Имом ал-мутакалли-

мин» (Ҳидоят йўли имоми ва мутакаллимлар имоми) каби номлар билан ҳам атаганлар.

Ал-Мотуридий сунний эътиқодидаги икки йирик оқимлардан бири бўлмиш мотуридий оқимининг асосчиларидан ҳисобланади.

Марказий Осиё халқлари турли фалсафий, ижтимоий, табиий фанлар, адабиёт, санъат, тарих соҳаларида дунёга машҳур алломалар билан бирга ислом назарияси, диний илмлар бўйича ҳам ал-Мотуридийдек бутун мусулмон оламида шуҳрат қозонган олимларни ҳам етиштириб чиқарди.

- Ziyodahon says: « I am also have a dress, banner and flowers too».

ИНГЛИЗ ТИЛИ СИЗ УЧУН ENGLISH FOR YOU

СЎРОҚ СЎЗЛАР

-Ким? - Who?

-Нима? - What?

-Нима учун?

-For what?

-Нега? - Why?

-Қачон? - When?

-Қаерда? - Where?

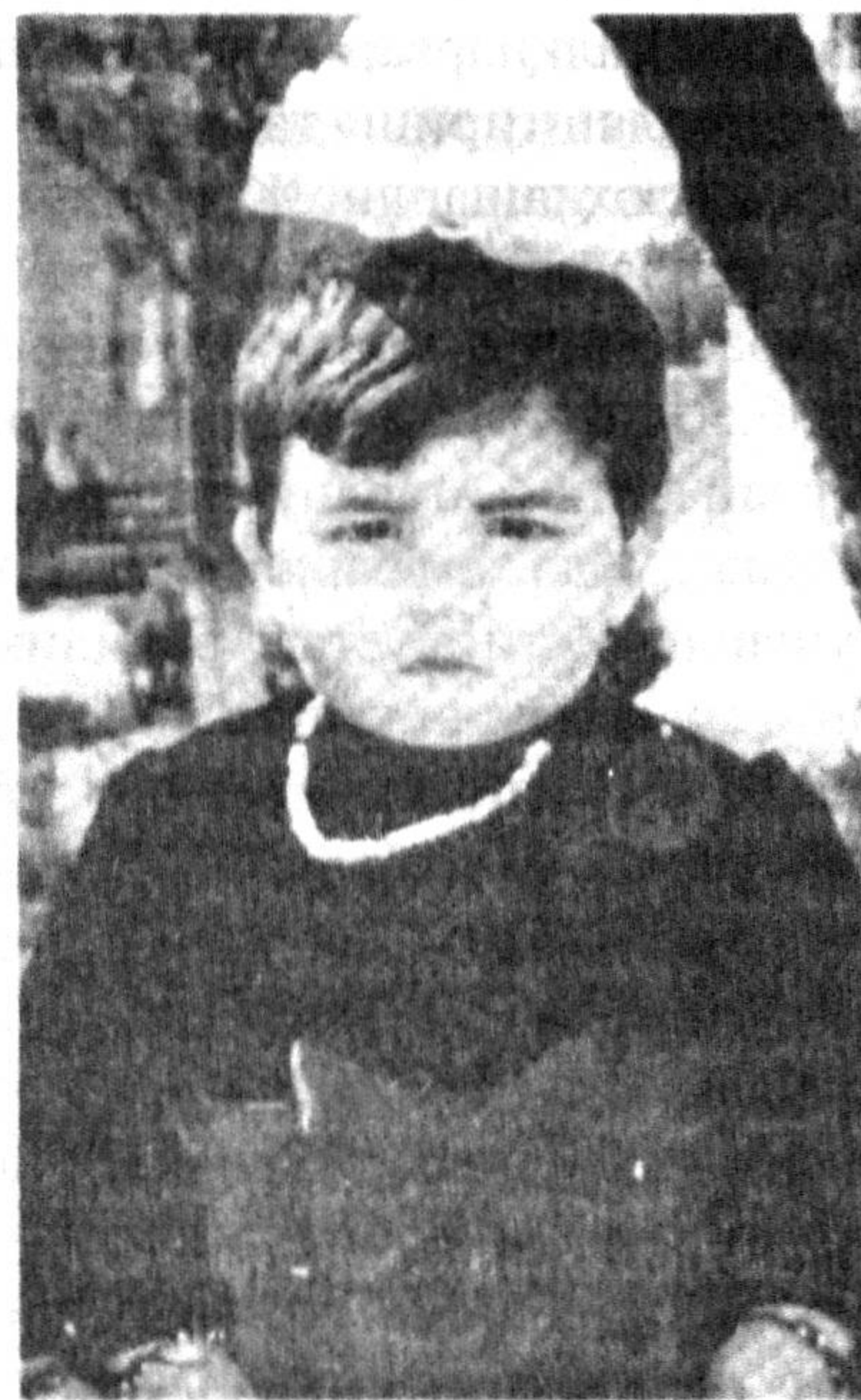
-Қандай? - How?

-Қайси? - Which?

-Нечта? - How many?

-Неча пул туради?

-How much does it cost?

- Anorahon says: «My dress is very beautiful and I have a banner too».

-Why do you want to learn English?

-Нима учун сиз инглиз тилини ўрганишни хоҳлаяпсиз?

-How can I get to Mirzo Ulugbek park?

-Мирзо Улуғбек боғи-

га қандай борсам бўлади?

-Where is your notebook?

- Сенинг дафтаринг қаерда?

-What is the highest mountain in the world?

СЎРОҚ ГАЛЛАР

-Дунёдаги энг баланд тоғ қайси тоғ?

-Who is the most popular singer in Uzbekistan?

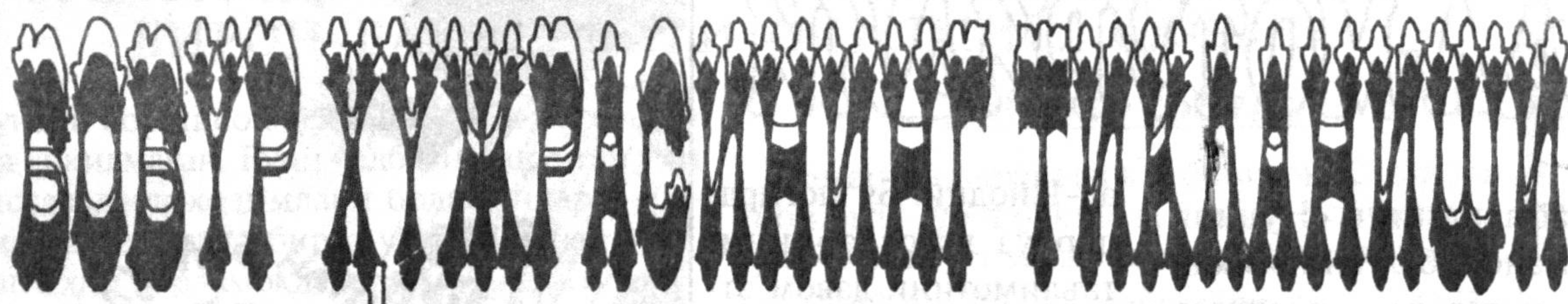
-Ўзбекистонда энг машҳур қўшиқчи ким?

-Which film is Dildora's favourite one?

-Қайси фильм Дилдоранинг севимли фильми?

Саҳифани
Шоҳруҳ КАРИМБЕКОВ
тайёрлади.

Рустамжон МИРАХМЕДОВ

(Боши ўтган сонда)

Тоғни ободонлаштириш лойиҳаси ва сметаси тузилгандан сўнг 1963 йил 10 май кунидан кечиктирилмасдан мазор бузиб ташлансин. Ижроқўм раиси А.Жумабоев (имзо), ижроқўм котиби Л. Симонович (имзо). Кўряписми, «Оқ уй» гўёки ҳеч қандай тарихий аҳамиятга эга бўлмагани туфайли бузиб юбориш лозим экан. Албатта, бундай бедодлик «меҳнаткашлар талабини қондириш» учун амалга оширилади. Аслида қаттол сиёсатнинг ҳийласи шундай йўсинда рўёбга чиқариларди.

Ҳарбий хизматдан қайтганимдан сўнг соатсоз уста бўлиб ишладим. Мен ишлаб ўтирадиган устахонадан Сулаймонтоғ тепасида жойлашган Бобур ҳужрасининг қолдиқлари кўриниб турарди. Биласиз, соатсоз устага ҳар хил тоифадаги одамларнинг иши тушади. Мен кўпчилик билан мулоқат қилардим. Қўлим бўшаб қолса, бир замонлар Жаҳонгир бобомиз Бобир Мирзонинг назари тушган тоққа қараб, ўйлашиб ўтирдим. Мижозлар билан Бобур бино қилган «Оқ уй» тўғрисида ҳам суҳбатлашиб қолардик. Оқ- қорани таниган кишилардан: «Бобур ҳужрасини нима учун бузиб юборганлар?» деб бир неча сўраганман. У пайтларда шаҳар ижроқўмининг махсус қарори чиққанини оддий меҳнаткашлар билмасди. Шу боис «Москвадан буйруқ келган!», деб айтадиган ва шу айтган гапига чиппа чин ишониб юрадиган лақма кишилар кўп эди. Маҳаллий ҳокимиятнинг махсус қарори борлигини биладиган амалдорлар эса оддий меҳнаткашларга «Давлат сири»ни ошкор қилмасди. «Халқпарвар» айрим амалдорлар эса «ободонлаштириш» тадбирларини бошқачароқ изоҳлашарди. Жумладан, мана бундай гапларни эшитганман: «Уста, Бобур ҳужрасининг гумбази бор эди. Лекин ўша гумбаз 400 йил давомида эскириб, пуртурдан кетган. Агар шу кунларда бузиб юборилмаганида ҳам барибир ўзидан ўзи қулаб тушарди. Устига устак, эскилик сарқитларига муккасидан кетган айрим тўпори кишилар ҳужрага кириб олиб азон айтадилар, «Оллоҳи акбар!» деб қичқиридилар. «Оллоҳи акбар!», деб қичқирилганда гумбаз зириллаб кетади, шувоқлари кўчиб тушади, қаттиқроқ бақирилса, гумбаз ичидаги одамларни босиб қолиши ҳеч гап эмас! Шунинг учун Бобур ҳужрасининг бузиб юборилиши айтилган муддао бўлди. Кутилмаган фожеанинг олди олинди!». Бундай фикрдаги амалдорлар қандай қилиб бўлсада ҳукумат амалга оширган вандализмни, жаҳолатпарастликни оқлашга ҳаракат қиларди. Улар ёдгорликни таъмирлаш мумкинлигини ҳаёлига ҳам келтирмасди. Хуллас, Бобур бино қилган қадимий обида ер билан яксон қилинади.

Дарвоқе, чаласавод амалдорларнинг даъвоси бўйича Сулаймонтоғда барпо этилган «Оқ уй» ҳеч қандай тарихий аҳамиятга эга эмас эмиш, гўё бу ҳужра Бобурнинг ташаббуси билан барпо этилмаган эмиш. Ваҳоланки, «Бобурнома»ни

мутаолаа қилган оддий китобхон дастлабки саҳифаларида муаллиф томонидан «Ўш қасабаси»га берилган таърифда ўлмас жумлаларга дуч келади: «Ўш қасабаси»... Андижоннинг Шарқи Жанубий тарафидир. Шарққа мойил. Андижондин тўрт йиғоч йўлдир. Ҳавоси хуб ва оқар суйи фаровондир. Баҳори бисёр яхши

CHO'LPON

Chayqal, Sirdaryo, chayqal,
Bir daho tug'ilarmi-Cho'lpon.
U yillarda inson bichilmish,
Ekinlarni bichgan turpon.
Cho'lpon -xurriyat yulduzi,
Cho'lpon-ko'ngillar sozi,
Bir qutlug' savdo kechmishi,
Unutilmish sevgili qizi.
Yulduz bo'lib ko'kka og'ar,
Yomg'ir bo'lib yerga yog'ar,
Qora tunni yengmoq uchun,
Har sahar balqib chiqar.
Osiyo osmoni keng bo'lar,
Yulduz qaynar -boy bo'lar,
Shoir qoni-la qonmishdir-
Chechaklari rangin bo'lar.
Yig'la, Samarqand, Buhoro,
Momig'ing oq, baxting qaro,
Fitratlari, Cho'lponlari,
Navqiron yoshda chekmishlar dara.
Bu zotlar qalam sohiblari,
Bu zotlar kalom sohiblari,
Ko'k qubbasiga qo'najak,
Ul so'nmas asarlari.
Shahidlarim qator-qator,
Kimi o'zbek, kimi totor,
Bir fotiha o'qi, yo'lchi,
Bu mozorda Cho'lpon yotar.

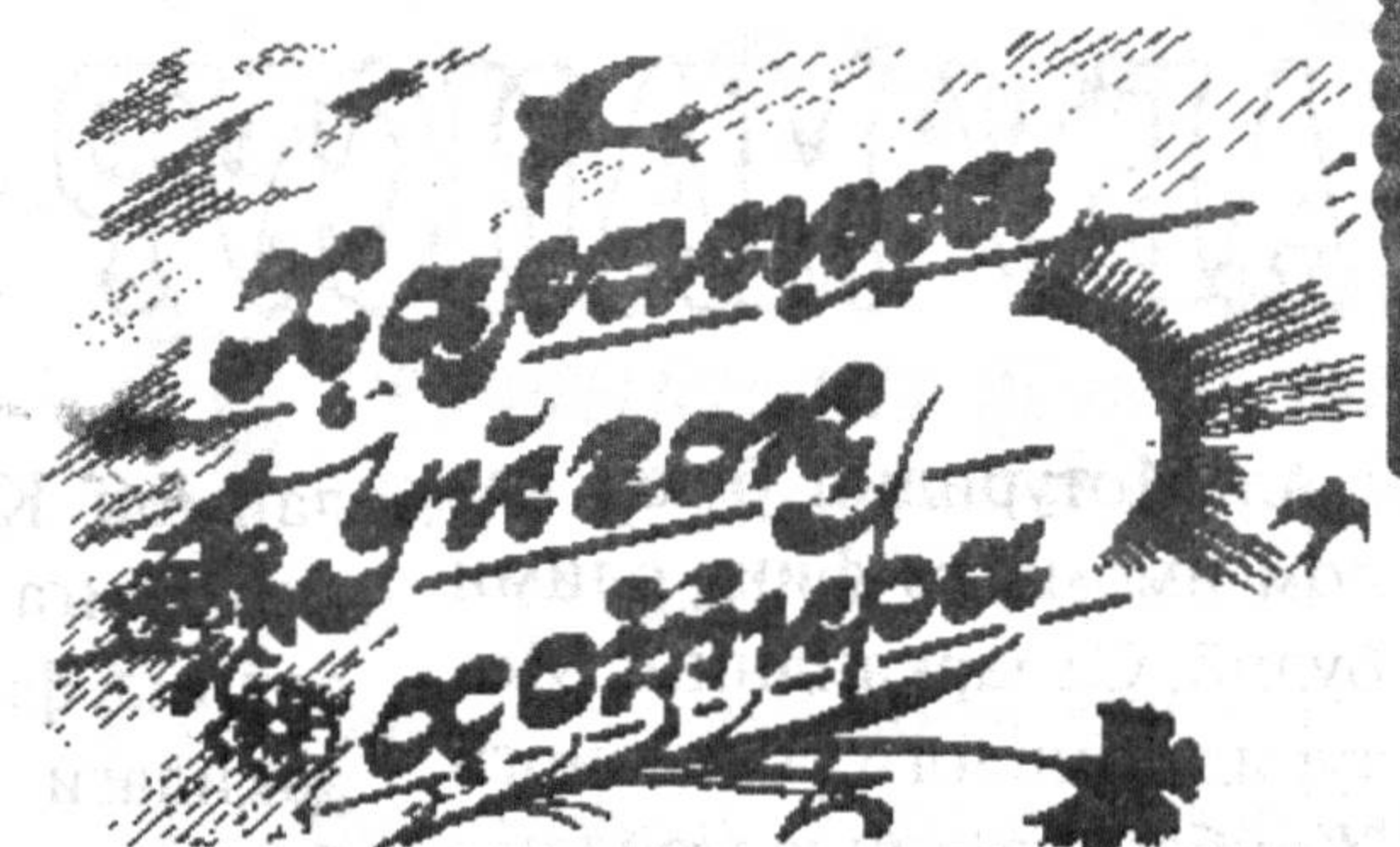
ALI OQBOSH

бўлур. Ўшнинг фазилатида ҳейли аҳодис (яъни ҳадислар - муқаддас ҳодисалар: Р.М. изоҳи)ворид бўлубтур. Қўрғоннинг шарқи жанубий тарафинда бир мавзун тоғ тушубтур, Бароқўҳга мавсум. Бу тоғнинг қулласида Султон Маҳмудхон бир ҳужра солибтур, ул ҳужрадин куйироқ ушбу тоғнинг тумшугида тарих тўққиз юз иккида мен бир айвонлик ҳужра солдим. Агарчи, ул ҳужра мундин муртафеъдир (ба-

Суратда шоир Шавкат Раҳмон Бобур ҳужраси ёнида

ланд: Р.М. изоҳи), вале бу ҳужра бисёр яхшироқ воқе бўлибтур: тамом шаҳар ва маҳаллот оёқ остидадур».

Дарҳақиқат, Бобур ҳужрасидан Ўш шаҳри худди кафтдагидек кўриниб туради, айти чогда шаҳарнинг ҳамма томонидан қаралса ҳам Бобур ҳужрасини кўриш мумкин.

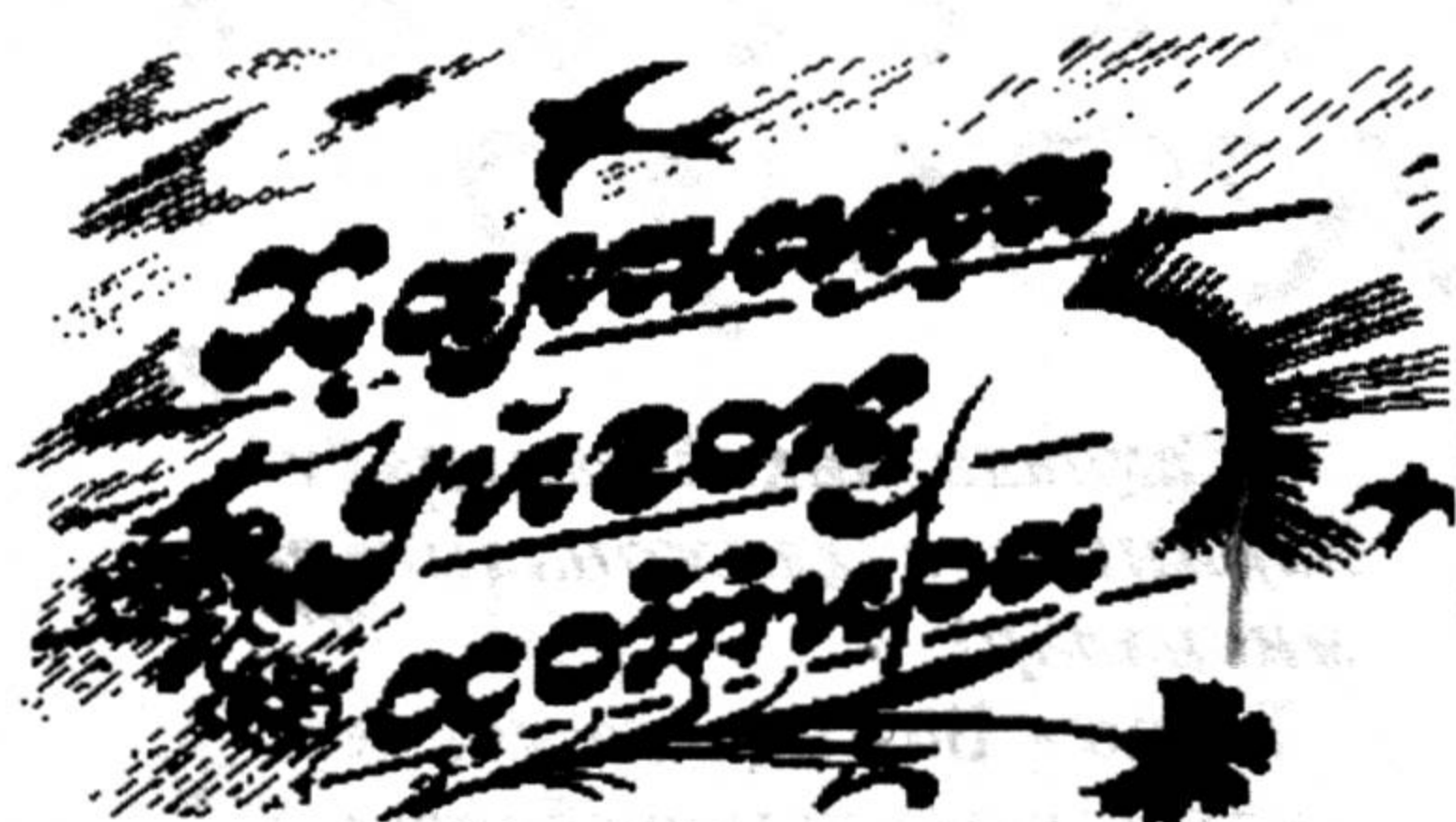
Маҳаллий корчалонлар эса ҳагто тарихий ҳақиқатга хиёнат қиладилар, улар Бобур Мирзонинг гувоҳлигини ҳам инобатга олмайдилар. Қизиғи шундаки, Бобурнинг ҳужраси портлатиб юборилгандан сўнг, ёдгорлик вайроналарини зиёрат қиладиган ихлосманд кишиларнинг сафи узилмайди. Бироқ, гаразли мақсадни кўзлаган, яъни одамлар қалбидан буюк тарихимизга бўлган ўчмас эътиқодни сидириб ташлашга интилган атеистлар Бобур ҳужрасига чиқиладиган сўқмоқларга, вайрона атрофларига ҳушёр навбатчиларни пистирмага қўядилар. Олис йўл босиб зиёратга келган кишиларни билагига қизил латта боғлаб олган «Ёш ленинчи»лар тутиб олиб: «Кимсан, қаердан келдинг, отанг диндорми ёки онанг диндорми?» деб тергов қилишарди, уларга қарши турли-туман жазо чораларини ўйлаб топишарди. Таъқиб- тазйиқларга қарамасдан тарихимизнинг ёрқин саҳифалари халқимиз юрагида яшайверди.

Бобур ҳужрасининг вайрон этилиши билан боғлиқ бўлган яна бир ажабланарли ҳолат шуки, ўша пайтларда маҳаллий раҳбарлар «нокапиталистик» йўлни танлаган мамлакатларга расмий идораларнинг кузатуви остида тез- тез сафарга чиқиб турардилар. Ўшандай сафарларнинг бирида бир гуруҳ ўшлик амалдорлар Ҳиндистонга борадилар. Ҳиндистонликлар Ўшдан - Бобурнинг киндик қони тўкилган юртдан меҳмонлар келганини эшитиб: «Бобур қурган ҳужра борми? Уни таъмирланганмисиз?» деб сўрайдилар. Ўзаро пичирлашиб олган ўшлик меҳмонлар эса: «Афсуски, Бобур қурган ҳужрани ёмғир ювиб кетган. Унинг ўрнида истироҳат боғи барпо этилган», деб жавоб берадилар. Уялганларидан ёлғон гапиришга мажбур бўладилар.

Орадан 20 йилдан зиёд вақт ўтади, «қайта қуриш, ошкоралик» замони бошланади. Ўша пайтларда маълум даражада тарихий ҳақиқатлар, осори атиқалар қайта тикланиб, миллий уйғониш томон қутлуғ қадамлар ташланди. Мен устахонамда ўтириб, Бобур ҳужрасини кўздан кечириб, ўз- ўзимдан эзилиб кетардим. Бир куни: «Уста Рустам, сенинг ёшинг ҳам борадиган жойга бориб қолди. Умрнинг ҳам кўпи кетиб, ози қолди. Энди савобли ишга сен ҳам бош қўшгин, қўлингдан келса, Бобур ҳужрасининг тикланишига ўз улушингни қўшгин!», деб ўзимга ўзим сўз бердим.

Устахонамиздаги тартиб бўйича бир кун мен ишласам, иккинчи куни шеригим ишлайди.

(Давоми бор)

«Кетар чоғи йўқликка
тамон,
У тақдир ҳукмига
мардона кўнди.
Фақатгина деди: - қийнар
бир армон
Мени болаларим
соғинар энди».
А.ОРИПОВ.

нега дадажоним деб, бўйнингиздан
кучмадим, нега янги кўйлак олиб бе-
ришда ўзингизга эмас, аяжонимга ай-
тирдим, сиз бўлсангиз, «Қани,
қизимнинг ўзи айтсин-чи», деб мени
эркалатардингизда, мен эса бунчалик
тошқин меҳрингиздан яна ҳам ҳижо-

Дадажон, соғиндик,
келмайсизми,
Оқ уйларда бахтиёр
юрмайсизми.
Аяжоним ҳолидан
хабар олиб,
Соғиндик-ку, дадажоним
келмайсизми?
Хувиллаган бағримизда
боғбон бўлиб,

ИШ БОР ЖОЙДА ЮТҚК БОР

Мактабимиз тумандаги илғор мактаблар қаторидан ўрин олган. Илм масканига моҳир педагог, «Соғлом авлод ордени» нишондори Ўғилхон Абдуллаева бошчилик қиладилар. Уларнинг изланишлари, ишбилармонлиги туфайли билим олишимиз учун барча шароитлар яратилган. Мактабимизга вилоят халқ таълими бўлими раҳбарлари амалий ёрдам бериб боришади. Ўқувчилар эса ўзларига берилаётган эътиборни қалбан ҳис қилган ҳолда, ҳар соҳада фаоллик кўрсатадилар.

Олимпиадалар ўқувчи билими мезонидир. Вилоят босқичида француз тилидан 10-синф ўқувчиси Р. Турсунова 1-ўринни, 11-синф ўқувчиси Ф. Давлатов 3-ўринни эгалладилар. Вилоят иқтидорли ёшлар слётида 10-синф ўқувчиси М. Йўлдошева 2-ўринни қўлга киритди.

Яқинда бўлиб ўтган ҳудудий «Навоийхонлик», «Санъат байрами» танловларида 1-ўринни олишимиз барчамизни рухлантириб юборди.

Буларни кўриб, изланишларимиз, устозларимиз меҳнатлари бесамар кетмаётганига қувонаман.

Нигора НАЗАРОВА,
Наманган вилояти,
Наманган туманидаги
Мамажон Сиддиқов номли
13-ўрта мактабнинг
7-синф ўқувчиси.

СОҒИНЧ ВИЗНИ ҚИЙНАЙДИ ҲАМОН

Шу дунёнинг армонлари, афсуслари бўлмаганда менинг болалигим ҳам эртақлардек сеҳрли бўларди. Дадажоним, бугун мен сизни Хотира куни бўлганлиги учун эсламаяпман, сизни биз ҳар дақиқа, ҳар куни, ҳар туни ўйлаймиз. Ўйларимиз бориб-бориб фарқ пишган сабрларга айланади. Сабр-тоқат эса биз каби соғинчга зор, меҳрингизга интизор болаларингиз қалбида бир умрлик армон деган дардга боғланади.

Дадажоним, мен сизни ягона қизингиз бўлганим учун ҳам сизни кўп соғинаман. Айтишадику, қиз бола ота-онага меҳрибон ва раҳмдил бўлади деб, балки шунинг учундир соғинч мени кўпроқ қийнайди. Тушларимда кириб соғинтирган дадажоним, энди биз сизни ҳеч қачон, ҳеч қаерда кўрмаслигимизни билсак ҳам барибир кутаверамиз. Ҳаётдаги сирли воқеаларга, мўъжизаларга, эртақлар оламидаги сеҳрли кучларга ишонаверамиз. Тириклик пайтингизда

латда қолардим.

Қаердан ҳам билибманки, бунчалар тез 33 ёшингизда бизни аро йўлда қолдириб мангуликка кетишингизни...

Дадажоним, дунёда биз учун, сизни яхши билган инсонлар учун ягона эдингиз. Кўнглингиз яхшилик ва саховат билан тўла эди. Шу туфайли бўлса керак, ҳамқишлоқларимиз сизни ҳали-ҳануз меҳр билан, қалбда қолган армон билан ёдга оладилар.

Ҳар юракнинг ўз орзуси бўлганидек, сизнинг ҳам орзуингиз яхши ниятлар билан яшамоқ эди... Ўз қўлингиз билан эккан мевали дарахтлар, меҳр билан яратган кичиккина боғингиз япроқчалари ҳам шивирлашиб сизни сўрашади, сиз яхши кўрган асраб-авайлаган хурмо кўчати ҳар йили фарқ пишганида, шохларида бандидан узилолмай сизни қумсайди. Лекин Қўқоннинг шафқатсиз шамоли ўша сизнинг ризқингизни ҳам тушириб юборади. Начора, умрингиздек қисқа ризқингиз ҳам бизга насиб этмасдан тўкилади.

Ўйларимиз чиндан ҳам қошонадек. Аммо ўша афсуснинг кўчалари бизни қийнайди, отадек илиқ меҳрингизни соғинтиради.

Бизнинг орзу-ҳавасларни
кўрмайсизми.

Донишмандлар, бахт макони саломатликда дейишади, лекин мен бунга қўшимча қилиб бахт макони ота-она бағрида яйраб-яшнаб юриш-да, дер эдим. Умр инсон ҳаётини гоҳ гулзорга, гоҳ ташвишли кунларга қўяр эканки, шунда улар ҳаётни қадрлайдилар, деб.

Афсуски ҳаётда мужассам бахтнинг ўзи йўқ. Доимо унинг қаеридир кемтик бўлиб келган. Шу кемтиклик бизни ҳам четлаб ўтмади. Сизни соғиниб қумсаган дилимиз йиғлайверади... Тушларим ҳам сизни излаб тунлар аро кезиб юради.

Биз сизнинг номингиз билан фахрланамиз. Руҳингиз шод бўлиши учун элга, юртга содиқ фарзанд ва сиз каби ҳалол инсон бўлишга сўз берамиз.

Шаҳноза ЭРГАШЕВА,
Фарғона вилояти,
Учкўприк туманидаги
8-ўрта мактабнинг
7-синф ўқувчиси.

TINCH BO'LSIN OLAM

Olam bo'lsa tinch-
eng katta sevinch.
Baxt ham ziyoda
bo'lgay dunyoda.

Tinchlikda o'lkam
kundan kun ko'rkam.
Yashaymiz yayrab,
tinch hayot sabab.

Istar hamma ham:
tinch bo'lsin olam!

BAHOR KELDİ.

Daryo
mavjlanib oqib,
qushlar
qanotin qoqib,
bulut
ko'kda tutoqib,
maysalarga
shod boqib,
deyishdi:
-Bahor keldi!
Qir yoqdagi
qirg'oqda
qizg'aldoqlar ochilib,
shabbodada qip-qizil
yaproqlari sochilib,
bolalar
yulib,kulib,
qizil
gulda qilib,
deyishdi:
-Bahor keldi!

MENING FILM

Yuravermaydi itim,
huravermaydi itim.
Daraxtning ostida u,
soqchilik qastida u.

Oyog'ini uzatib
yotar, zimdan kuzatib:
uyga kirsam begona,
qaytib chiqolmas yana,

Itim tutib turadi,
bizni kutib turadi.
Hamma der: itning zo'ri!
Rost. U o'g'rining
sho'ri.

NURBEK

2NING 2TASI.

2 ning 2 tasi 4,
3 tasi esa 6.
Karim bir kuni ikki
darsdan
2 ta 2 oldi.
Yahshiyamki,
uchinchisin
ololmay qoldi.
Qarang 2 ta 2 si
arzimaydi bitta 3 ga ham.
2 larini 4 qilmaguncha
Karimvoyni boshi
ham.

U jiddiy kirishayapti:
2 larini 4 qilmoq uchun
tirishayapti.

НОЗЛАНАЖАҚДИР

-Қизлар, санъатга қандай кириб келгансиз ва бир-бирингиз билан қандай танишгансиз?

Раъно:-Биз Виктория билан бир маҳаллада ўсганмиз. Боғчага борадиган пайтларимизданоқ ашула айтиб юрганмиз. Биздаги санъатга бўлган қизиқишимизни кўрган ота-онамиз мени «Бул-булча» хор дастасига, Викторияни эса мусиқа мактабига бердилар. 1997 йил биз гуруҳ тузиш ниятида эдик. Бир кун Алишер ака билан танишиб қолдик ва гуруҳ тузмоқчи эканлигимизни айтдик. Алишер аканинг ҳам шундай ниятлари бор экан. Шунда бизнинг фикримиз бир жойдан чиққанига хурсанд бўлдик ва «Фаёд» гуруҳини туздик.

-Сиз ютуқ деганда нимани тушуна-сиз?

Виктория:-Одамлар бизни табассум билан қарши олса - бу бизнинг ютугимиздир.

-Мақтаб сизлар учун қандай давр эди? Мақтабда қандай баҳоларга ўқигансизлар?

Раъно:-Мақтаб мен учун энг зўр давр бўлган десам хато қилмайман. Бизнинг энг шўх онларимиз ҳам шу даврда кечган. Мен мактабда «аъло» баҳоларга ўқиганман. Айниқса, физика, математика, биология фанларига жуда қизиққанман.

Виктория:-Мен фақат мусиқа билан шуғулланганман, чунки мусиқага жуда қизиққанман. Шунинг учун ҳам мактабда ўрта баҳоларга ўқиганман.

-Болалар учун ҳам қўшиқ куйлаганмисизлар?

Виктория:-Ҳа, болалар учун ҳам қўшиқ айтганмиз. Бу «Болажон» қўшиғи. Шеърини Муҳаммад Юсуф ёзганлар. «Болажон» қўшиғимизни фақат концерт зал-

-Саҳнада чиқаётган пайтларингизда ҳаяжонланганмисизлар?

Раъно:- Биз яқинда концерт дастуримизни томошабинларга намойиш этдик. Саҳнага чиқишдан аввал жуда ҳаяжонландик. Чунки томошабин кўп келганими ёки озгинами, деб ҳар хил хаёлларга бордик-да. Бир маҳал саҳнага чиқдигу, томошабин кўплигидан «Вой!», деб юбордик. Қўшиғимизнинг ҳам мусиқаси чалинди ва биз микрофон олиш учун микрофон турадиган жойга борсак, микрофон йўқ. Бу ерда қўшиғимиз бошланай деб қолди. Нима қилишни билмай у ёқ-бу ёқ томонга қарадик. Ва ниҳоят созандаларимиз олдида тур-

ган микрофонни кўриб қолдик ва улар томон югуриб, микрофонни олдик. Яхшиямки буни томошабинларимиз пайқамадилар.

-Ҳамманинг кўнглидан жой олган «Нозланажақдир ...» қўшиғининг шеърини ким

ёзган ва унинг мусиқасини ким басталаган?

Виктория:- Бу қўшиғимизнинг мусиқасини Анор Назаров басталаганлар ва шеърини Жуманиёз Жабборов ёзганлар.

-Болажонларга тилақларингиз.

Раъно:- 2000-йил «Соғлом авлод йили» экан, болалар доим соғ-саломат бўлсинлар. Юзларидан ҳеч қачон табассум аримай, болалик даврлари кувноқ ўтсин.

Виктория:-Мақтабда фақат «5» баҳоларга ўқиб, ота-оналарини хурсанд қилсинлар.

Нигора
МИРЗАМУҲАММЕДОВА
суҳбатлашди.

Азиз болажонлар! Суратдаги қизларни танидингиз-а?

Ҳа, бугун биз сиз учун ўзининг «Нозланажақдир ...» қўшиғи билан бирдан машҳур бўлиб кетган «Фаёд» гуруҳи қизлари билан суҳбатлашмоқчимиз.

Суҳбатлашиш жараёнида билдикки, қизлар жуда қувноқ, ҳозиржавоб ва самимий эканлар.

Раъно Қамбаритдинова-1978 йил туғилган, мучали от, севган таоми картошкали манти.

Виктория Шиндина-1977 йил туғилган, мучали илон, севган таоми чучвара.

Иккаларининг ёқтирган ранглари- ҳаворанг, қизил, қора, оқ.

ларида айтганмиз.

-Сизлар кўп сафарларда бўласиз, шу билан бирга олийгоҳларда ҳам ўқийсиз. Сафарларда бўлишингиз сизнинг ўқишингизга ҳалал бермайдими? Домлаларингиз бунга қандай қарайдилар?

Раъно:-Ҳа, гапингиз тўғри. Биз сафарларда тез-тез бўлиб турамыз. Шу билан биргаликда биз қолдирган дарсларимизни тезда етказиб оламиз. Ҳатто овоз ёзиш студиясида кечгача қолиб кетиб, эртасига дарсга кеч қолиб келган кунларимиз ҳам бўлган. Шундай пайтларда домлаларимиз бизга ёмон муносабатда бўлмаганлар. Бунинг учун домлаларимизга раҳматлар айтамыз.

БОШКОТГРМА СЎЗЛАРДАН ҲИКМАТ

Азиз ўқувчилар!

Куйида таърифлари баён этилган сўзларни топиб, шаклдаги рақамли хонадан нуқтали хоналарга, сўнгги ҳарфни йўналиш кўрсаткичли катакка ёзиш билан машқни ҳал этинг.

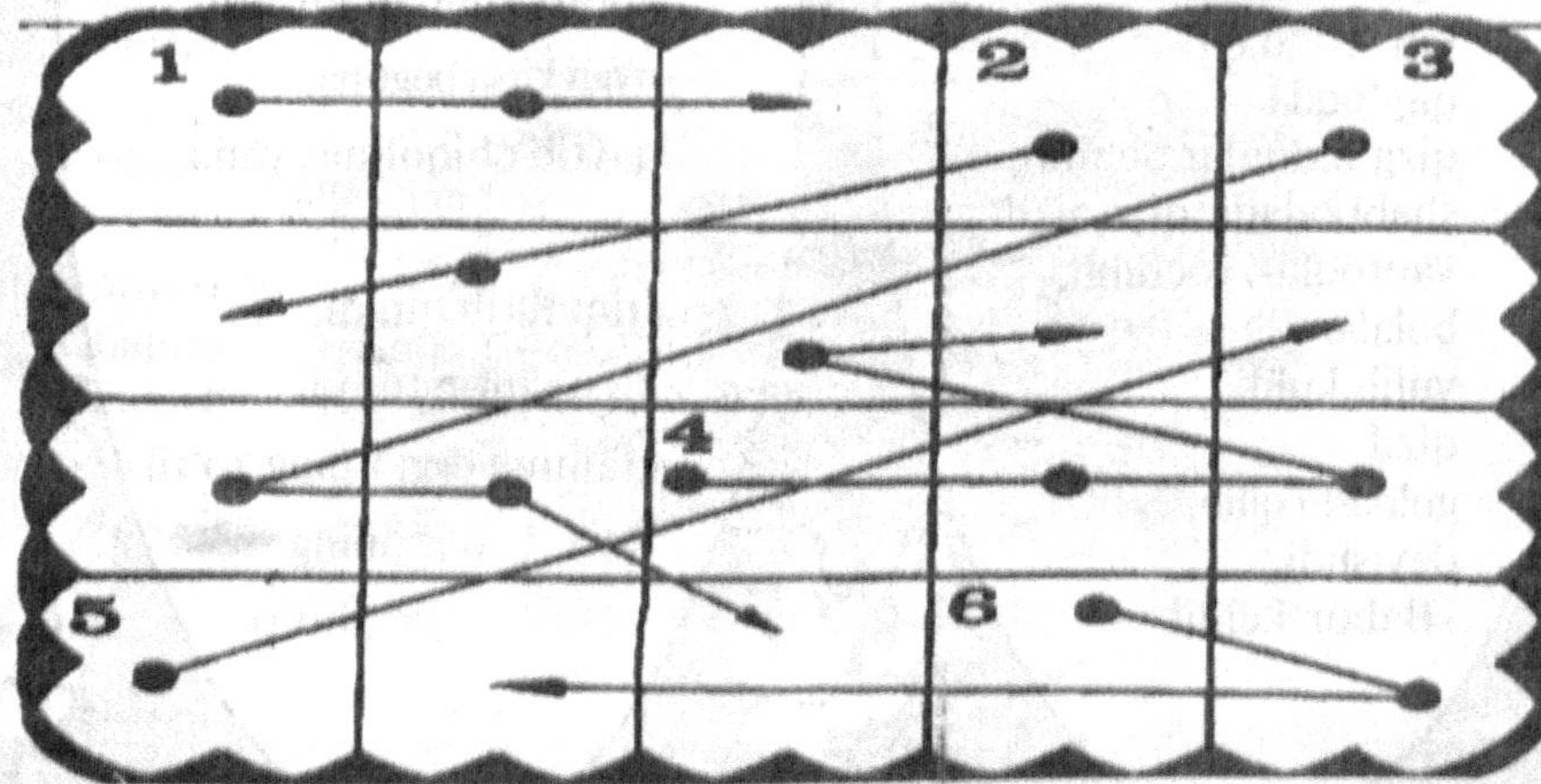
1. Инсоннинг билиш, фикр юритиш қобилияти.
2. Ҳаққонийлик, тўғрилиқ сўзлари маънодоши.
3. Фарғона вилоятидаги шаҳар.
4. Энг азиз, муқаддас диёр.
5. Ранг турларидан бири.
6. Кишининг ички руҳий ду-

нёси, қалб.

Машқни тўғри ечган бўлсангиз, қаторлар бўйига ўқиш билан шарқ

мумтоз мутафаккир шоири Абу Абдуллоҳ Рудакийнинг ҳикматли сўзи аён бўлади.

Фозилжон ОРИПОВ.

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари
ва ўсмирларининг
газетаси

Муассислар:
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ
ҚЎМИТАСИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ
ВАЗИРЛИГИ,
«СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН»
ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ
ЖАМФАРМАСИ

БОШ МУҲАРРИР:
Умида
АБДУАЗИМОВА

ТАҲРИР ХАЙЪАТИ:

Шухрат АҲМЕДОВ,
Йўлдош САИДЖОНОВ,
Ойниса МУСУРМОНОВА,
Хотам АБДУРАИМОВ,
Мукаррама МУРОДОВА,
Суннатилла ҚЎЗИЕВ,
Эргашвой САРИҚОВ.

Ношир
“Ijod dunyosi”
нашриёт уйи

Ижарадаги Тошкент
Матбаа комбинатида
офсет усулида 39092
нускада босилди. Ҳажми
2 босма табоқ.
Буюртма - К-7934
Газетани
Абдуҳамид
АБДУҒАФФОРОВ
саҳифалади.
Навбатчи:
Феруза ОДИЛОВА

Рўйхатдан ўтиш
тартиби № 000137
Манзилимиз
700129,
Тошкент шаҳар,
Навоий кўчаси 30-уй.

Тел: 144-62-34